

Laat de computer rekenen aan beheersovereenkomsten

J. Aalenhuis, M.H.A. de Haan (PR)

Het afsluiten van een beheersovereenkomst heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering op een melkveebedrijf. Het PR heeft de mogelijkheden en de gevolgen van beheersovereenkomsten op grasland onderzocht. De resultaten vormen de basis voor een nieuw computerprogramma dat snel de inpasbaarheid van een beheersovereenkomst berekent voor een melkveebedrijf. Tevens berekent dit programma de extra kosten en de verandering van het fosfaatoverschot door een beheersovereenkomst.

Technische inpasbaarheid

Beheersgrasland mag niet worden beweide in het voorjaar. Een uitgangspunt in de studie is geweest dat het melkvee altijd moet kunnen weiden op grasland zonder een beheersovereenkomst. Als de beweiding niet meer kan worden rondgezet, is de grens van beweidingstechnische inpasbaarheid bereikt. Daarnaast dient het ruwvoer, gewonnen van percelen met een overeenkomst, aan de eigen veestapel vervoerd te worden zonder dat de melkproductie daalt. Daarom krijgen alleen droogstaande koeien, pinken en kalveren dit ruwvoer verstrekt. Als

deze het voer niet meer kunnen verwerken, is de grens van voedertechische inpasbaarheid bereikt.

Het zal duidelijk zijn dat deze uitgangspunten in het programma zijn overgenomen.

Het invulscherm

Figuur 1 geeft het invulvenster weer. Dit figuur laat zien dat het programma onder Windows draait. Met de muis kunnen de bedrijfsgegevens op de witte invulvelden snel en correct worden ingesteld. Daarnaast kan de gebruiker altijd met het toetsenbord de bedrijfsgegevens wijzigen.

Figuur1 Het invulvenster van het programma

Inpasbaarheid Beheersgrasland - artikel.lbl

Bestand Help

Type berekening Bedrijfsgegevens

Grondsoort: Zand, humeus dek > 30 cm

Droogteschade in de zomer: Weinig

Gem. slootpeil (cm beneden maaiveld):

Wateroverlast in voor- en najaar: Geen

Beweidingssysteem: Onbeperkt

Quotum (* 1000 kg): 350

Oppervlakte grasland (ha): 25

Aantal koeien: 50

Stikstofbemesting (kg N/ha): 404

Gevolgen voor economie en milieu: wel berekenen

Melkproductie (kg/koe): 7000

Quotum per ha (kg/ha): 14000

Maaidatum eerste snede: 15 juni

Aantal pinken: 15.64

Aantal kalveren: 16.46

Bijvoeding (kg ds/dier.dag): 0

Technische inpasbaarheid

- Beweiding (%): 34.3

- Voeding (%): 42.0

Tabel 1 Resultaten van het bedrijf uit figuur 1

Aantal ha met overeenkomst	Totale extra kosten (gld)	Extra aanvoer van P met voer op bedrijf (kg)	Verandering P-overschot op bedrijf (kg)	Verandering P ₂ O ₅ -overschot per ha bedrijfsoppervlak (kg)
1	680	10	6	0,55
2	1520	22	13	1,20
3	2520	34	21	1,90
4	3660	47	28	2,60
5	4810	59	36	3,30
6	5960	72	44	4,01
7	7110	84	51	4,71
8	8250	97	59	5,41
8,6	8920	104	63	5,81

Op de rechterhelft van het scherm staan vier kaders die uiteenlopende informatie bevatten: Het eerste kader toont het resultaat van een eerder gemaakte keuze: de gevolgen voor economie en milieu dienen wel berekend te worden. Als alleen de inpasbaarheid wordt berekend, mogen de gegevens uit het derde kader ook variëren. De maaidatum van de eerste snede kan dan ingesteld worden op 1, 8, 15, 22 en 30 juni. Het tweede kader bevat de melkproductie per koe en het quotum per ha. Deze worden afgeleid uit de relevante bedrijfsgegevens links en meteen herberekend als in de witte invulvelden iets verandert.

De beweidingstechnische en de voedertechische inpasbaarheid staan in het vierde kader. Ook deze worden direct herberekend als links de bedrijfsgegevens veranderen. Het beheers-hooi van 42 % van de oppervlakte grasland kan worden vervoerd aan de veestapel, maar slechts 34,3 % van het grasland kan worden gemist zonder dat de beweiding in het voorjaar spaak loopt. *Beweiding* is hier beperkend zodat maximaal 8,6 ha (34,3 % van 25) voor een beheersovereenkomst gebruikt kan worden.

Extra kosten en fosfaatoverschot

Natuurlijk kan ook minder grasland worden aangemeld dan technisch mogelijk is. De uitvoer (één klik met de muis) levert tabel 1. Deze tabel is zo opgezet dat, beginnend vanaf 1 ha grasland met een overeenkomst, voor elke extra hectare de extra kosten en de verandering van het fos-

faatoverschot op bedrijfsniveau zijn af te lezen. De actuele beheersvergoeding is niet meegenomen in de berekening van de extra kosten.

Achtergrond

Het programma is ontwikkeld in samenwerking met de Dienst Landinrichting en Beheer Landbouwgronden (LBL). Deze gebruikt het programma om veehouders inzicht te geven in de gevolgen van een beheersovereenkomst voor hun bedrijf.

Het programma is nu ook beschikbaar voor belangstellenden uit bedrijfsleven, onderwijs en voorlichting. Deze kunnen voor meer informatie over mogelijkheden en leveringsvoorwaarden contact opnemen met het PR.

Als voor 8,0 ha een overeenkomst wordt afgesloten, stijgen de kosten met f 8250,-; er wordt 97 kg P extra met voer aangevoerd en het P₂O₅-overschot per ha bedrijfsoppervlak stijgt met 5,41 kg.

Bij de berekening van de extra kosten is verondersteld dat de eerste snede van grasland met een uitgestelde maaidatum tot 15 juni wordt gehooïd. Dit hooi heeft een voederwaarde van circa 675 VEM per kg ds en wordt opgeslagen in een vrij eenvoudige overkapping. Hiervoor is f 169,- per ha voor afschrijving, onderhoud en rente gerekend. Ook voor arbeid, huur van een transporteur en brandstof zijn kosten gerekend. Samen met de kosten van de opslag komt dit op f 451,- per ha. Deze kosten hoeven geen uitgaven te zijn.

